

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **J. V.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 9. 2016, č. j. 22 A 114/2016 – 13,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě domáhá ochrany proti nezákonnému zásahu žalovaného spočívajícímu ve vydání písemnosti ze dne 30. 5. 2016, č. j. MSK 59053/2016, a „činění úkonů v něm obsažených, a následného zasílání či domnělého doručování“ této písemnosti. Společně s podáním žaloby požádal o osvobození od soudních poplatků a navrhl krajskému soudu ustanovení zástupce z řad advokátů za účelem zastupování v řízení před krajským soudem.

[2] Krajský soud usnesením ze dne 5. 9. 2016, č. j. 22 A 114/2016 – 13, žalobcovu žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce zamítl. Vedly ho k tomu dva samostatné důvody. Za prvé poukázal na skutečnost, že žalobce desítkami žalob, adresovaných krajskému soudu, napadá rozhodnutí a dílčí postupy různých správních orgánů v souvislosti s vyvlastněním svých nemovitostí (dosud 48 žalob za poslední dva roky). Soudu je z úřední činnosti známo, že rozhodnutí o vyvlastnění již nabyla právní moci. Množení žalob proti různým navazujícím rozhodnutím a postupům tak představuje již jen zjevně bezúspěšné a šikanózní

jednání. Jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů jsou tak zneužitím práva.

[3] Za druhé krajský soud své rozhodnutí odůvodnil i tím, že žaloba je zjevně bezúspěšná. Směřuje totiž proti vyřízení stížnosti podané podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Takováto stížnost je ovšem pouze podnětem pro správní orgán a stěžovatel nemá právní nárok, aby na základě jeho stížnosti byly provedeny určité dozorčí nebo jiné úkony. Nepojí-li se s podáním stížnosti vznik veřejných subjektivních práv, nelze pojmově hovořit o nezákonném zásahu do těchto práv. V této souvislosti krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 244/2015 – 26.

II.

[4] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. Polemizuje v ní zejména s názorem krajského soudu o kontextu mnoha jeho žalob. Poukázal na skutečnost, že množství žalob u krajského soudu nepodal z důvodu zneužívání práva, ale z nutnosti bránit se nezákonnému upření odkladného účinku prvních žalob podaných již září a říjnu 2015. V důsledku nezákonného postupu krajského soudu byl nucen podat přes 200 různých podání k různým správním orgánům, přičemž nezákonný postup některých z nich si následně vyžádal potřebu desítek žalobních návrhů. Bez ustanoveného advokáta není schopen zredukovat počet svých podání. Ani po třech letech vyvlastňování mu nebyl ustanoven žádný advokát, který by mu byl ochoten a schopen vysvětlil, která podání (včetně žalob a kasačních stížností) mohou být důvodná. Dále stěžovatel brojil proti praktikám státu při vyvlastnění jeho majetku a proti následným závěrům navazujících správních řízení.

III.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud na úvod konstatuje, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému. Trvání na těchto podmínkách, vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení, by vedlo k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, a ze dne 31. 10. 2012 č. j. 4 As 64/2012 - 14).

pokračování

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že právo nezneužívá, ale naopak se ho domáhá. Zneužívání práva přitom byl jeden ze dvou důvodů, které vedly krajský soud k vydání napadeného usnesení. Tento důvod zamítnutí žádostí, tak jak je formulovaný krajským soudem, přitom neobstojí.

[9] Z judikatury týkající se pojmu znalostí z úřední činnosti, které se nemusejí dokazovat, je zřejmé, že soud musí vždy uvést konkrétní úřední činnost či postup, ze kterého skutečnost dovozuje (na rozdíl od existence obecně známých skutečností; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 – 58, publ. pod č. 2312/2011 Sb. NSS, body 24-26). Pokud tedy soud čerpá určitá fakta ze soudních rozhodnutí nebo soudních spisů, může jít podle jejich povahy o skutečnosti úředně známé. V takovém případě ovšem nutno označit soudní rozhodnutí, ze kterého jsou určitá fakta čerpána. Úředně známou skutečností nemůže být obsah všech soudních rozhodnutí českých soudů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009 – 129, publ. pod č. 2038/2010 Sb. NSS, body 32-33).

[10] Krajský soud v odůvodnění odkazuje na to, že mu je „z úřední činnosti známo, že rozhodnutí o vyloučení nabyla právní moci“, a tudíž, že „množství žalob žalobce proti různým navazujícím rozhodnutím a postupům tak představuje již zjevně bezúspěšné a šikanózní jednání“, aniž by ovšem odkázal, z jakého konkrétního řízení tuto vědomost nabyl. Obecně formulovaný odkaz na znalost z úřední činnosti je ovšem pro odůvodněnost závěru o zneužívání práva ve světle citované judikatury nedostatečný. Rovněž ze samotného počtu čtyřiceti osmi žalob vedených u krajského soudu nelze automaticky dovodit, že by stěžovatel zneužíval právo.

[11] Druhým důvodem pro vydání napadeného usnesení byl nedostatek dotčení právní sféry stěžovatele napadeným úkonem. Sám o sobě takto uvedený důvod přitom postačí k dostatečnému odůvodnění napadeného usnesení.

[12] Stížnost podle § 175 správního řádu je „pouhým podnětem pro správní orgán např. k provedení úkonů v rámci služebního dohledu [...] a stěžovatel nemá právní nárok, aby na základě jeho stížnosti byly provedeny určité dozorčí nebo jiné úkony [...] na vyřízení stížnosti [...] není právní nárok a samotné její vyřízení ještě samo o sobě neznamená odstranění závadného stavu. Navíc o výsledku šetření a přijatých opatřeních se stěžovatel vyzumívá, jen pokud o to požádat“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010 – 44, publ. pod č. 2339/2011 Sb. NSS). Stížnost je dohledovým či dozorovým prostředkem, který se realizuje mimo správní řízení. Výsledkem vyřízení stížnosti není správní rozhodnutí. Postup žalovaného nepředstavuje ani nezákonný zásah, proti němuž by byla přípustná obrana prostřednictvím žaloby ve správním soudnictví, neboť není zřejmé, jak by nevyřízením stížnosti mohl být stěžovatel zkrácen na svých právech (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 244/2015 – 26).

[13] Z tohoto důvodu je zřejmé, že závěr krajského soudu o povaze napadeného úkonu a z něj vyplývající zjevné bezúspěšnosti zásahové žaloby stěžovatele je správný. Přípis žalovaného vyřizující stížnost stěžovatele totiž nijak do jeho práv zasáhnout nemohl.

[14] Krajský soud proto rozhodl v souladu se zákonem, jestliže žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce zamítl.

[15] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[16] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu